

štěné údaje na zboží, totiž údaj obsahu a plného jména firmy obžalovaného. Poukaz stěžovatelčin na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. listopadu 1930, Zm I 691/29 (rozh. 4004 sb. n. s.) se tu nehodí, když je zjištěno, že v souzeném případě bylo výlučnému odběrateli známo, že práškové přípravky, z nichž byly injekce vyrobeny, jsou chráněny (slovními známkami) pro soukromou žalobkyni. Rovněž neobstojí výtky, že znalec a s ním soud při otázce zaměnitelnosti známky posoudili věc se stanoviska odborníka a nikoliv se stanoviska průměrného kupitele. Je zjištěno, že obžalovaný nedával injekce do volného obchodu, nýbrž je podle lékařských předpisů dodával výlučně do všeobecné nemocnice v Praze. V souzeném případě, hledíc k tomuto přesně vymezenému okruhu odběratelů — totiž jediného kvalifikovaného odběratele — nemohlo stanovisko obvyčejného, průměrného kupitele (neodborníka) býti směrodatným.

Čís. 4883.

Pro posouzení trestnosti závadného projevu jest bez významu, že projevy stejného znění (obsahu, smyslu) byly již uveřejněny tiskem neb učiněny jinými osobami (že souzený projev byl jen opakováním projevu dříve jinou osobou učiněného).

Hanobení republiky ve smyslu § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. projevem o propouštění zlodějů a zavírání dělníků, a označením postupu soudů za persekuci dělnictva (za část utiskování a vykořisťování děného lidu).

Šíření nepravdivých zpráv ve smyslu § 18 čís. 2 zák. na ochr. rep. mluvením o horečných válečných přípravách; subjektivní stránka.

K výkladu pojmu »podněcování« ve smyslu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1933, Zm I 350/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 28. ledna 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona na ochr. rep., přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 a přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čís. 2 téhož zákona.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se výslovně toliko zmatečního důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř., který se vztahuje výlučně k právním závěrům rozsudku a při jehož doličení dlužno setrvati na nezměněných skutkových zjištěních rozsudku, včetně výrocích a smyslu, směru, dosahu a účelu souzených projevů, jak je rozsudek vykladem jich určil. Než vývody stížnosti jsou vytýkány i vady skutkově zjišťovací části rozsudku, najmě i výkladu souzených projevů, jež činily by rozsudek zmatečným dle

čís. 5 § 281 tr. ř., kdyby jimi byl rozsudek skutečně stížen. Důvodnost ovšem nelze stížnosti přiznati ani s hlediska tohoto, ani s hlediska výslovně uplatňovaného důvodu zmatečnosti. Povšechně připomíná se stížnosti, že pro posouzení trestnosti souzených projevů je bez významu, že projevy stejného znění neb alespoň stejného obsahu (smyslu) byly již uveřejněny tiskem aneb učiněny jinými osobami nebo třeba že souzený projev byl jen opakováním projevu dříve jinou osobou učiněného. Trestnost anebo beztrestnost kteréhokoliv jednání (projevu) určí výlučně jeho poměr k ustanovením trestního zákona, nikoliv jeho opětovnost aneb ojedinělost. Případný předpoklad stěžovatelův pak, že může beztrestně opakovati projev, jenž byl tiskem uveřejněn anebo třeba jinou osobou učiněn, aniž nastala represe bezpečnostních a soudních úřadů, nebyl by než omylem o právním významu projevu čili výsledkem neznalosti zákona, jež dle §§ 3, 233 tr. z. pachatele trestného činu neomlouvá. Případná pak zákonem žádaná způsobilost projevu vyvolati určitý účinek není — ježto stačí abstraktní způsobilost — vyloučena tím, že účinek ten nenastal po stejném aneb obdobném projevu dřívejším.

Pokud pak jde o přečin § 14 čís. 5 zákona na ochr. rep. jest bezpodstatnou výtku stížnosti, že zákon byl porušen tím, že rozsudečný výklad souzeného projevu je výronem názoru, že osobní útok na ministra spravedlnosti postihuje také republiku. Rozsudek řídí se toliko názorem — ustáleným v judikatuře (srovnej nálezy čís. 4203, 4299, 3784 sb. n. s.) —, že prostředkem hanobení republiky mohou býti též útoky proti orgánům aneb úřadům státu, směřuje-li na venek poznatelný úmysl pachatelův k tomu, by hanobením takového orgánu neb úřadu byla hanobena sama republika. Úmysl ten je rozsudkem výslovně zjištěn. S opačným názorem svědka N-e, že řeč stěžovatelova směřovala spíše proti osobě ministra Dr. M-a, rozsudek výslovně se zabývá, odmítá však názor ten a stejnoměrnou obhajobu stěžovatele a poukazuje, čímž jest uvedené zjištění náležitě odůvodněno, na souvislost projevu s jinými údaji stěžovatele, obzvláště o persekuci dělnictva. Skutečnost stížností namítaná, — že ministr spravedlnosti nemá vlivu na jurisdikci a že soudcové jsou nezávislí, brání spíše úsudku, že útok mířil na osobu ministra, a nutí spíše k úsudku, že bylo souzeným projevem útočeno výlučně na činnost soudů čili na činnost onoho oboru státní správy, který zastupuje — jak rozsudek vhodně podotýká — ministr spravedlnosti bez ohledu na to, jakého je politického přesvědčení, třebaže je projevem skrytě vytýkáno ministrovi, že takové činnosti soudu nebo třeba soudců nebrání. Jestliť projevem o propouštění zlodějů a zavírání dělníků zřejmě poukázáno na postup soudů, který je dalšími a předchozími vývody stěžovatele označen jako persekuce dělnictva, čili část utiskování a vykořisťování dělného lidu, za jehož příčinu označeno úvodem řeči stěžovatelovy upevňování čsl. státu buržoasií po stránce policejní a vojenské, čili soustava Čsl. republiky, jíž takto vytýkáno, že zachází svými úřady s dělníky hůř než se zloději. Bezpodstatnou jest i další výtku, že není prokázána surovost hanobení; rozsudek surovost projevu nepředpokládá a zákon uvádí surovost a štvavost střídavě, nikoliv hro-

madně. Štvavost pak hanobení rozsudkem předpokládaná je stížností prostě popřena, aniž však stížnost — jak by vyžadovalo řádné provedení námítky — dovozuje, proč je předpoklad štvavosti nesprávný nebo právně mylný a proč obzvláště není předpoklad ten opodstatněn nahoře uvedeným smyslem souzeného projevu. Nesprávný je konečně názor stížností uplatňovaný, že musí býti zjištěno, že souzeným projevem mohou býti ohroženy buď obecný mír v republice nebo její mezinárodní vztahy; stačí naopak i nebezpečí snížení vážnosti republiky a nebezpečí to je zjištěno větou rozhodovacích důvodů, že souzený projev byl způsobit k tomu, by v jiných vyvolal takový duševní stav, ve kterém není vážnosti k republice.

Pokud jde o přečin § 18 čís. 2 zákona na ochr. rep., jsou vývody stížnosti po objektivní stránce většinou pochybené již proto, že vycházejí z předpokladu, jako by byl stěžovatel mluvil jen o zbrojení států, kdežto rozsudek zjišťuje, že stěžovatel mluvil o chystání nové velké války imperialistické čili výbojné (útočné). Dalšími rozsudkem zjištěnými, avšak stížností opomenutými dodatky o Škodovce a nutnosti nových odbytišť obchodních nabylo souzeným projevem tvrzené nebezpečí války mnohem větší pravděpodobnosti a intensity, než by byly měly stížností výlučně předpokládané projevy, totiž všeobecný theoretický výklad mezinárodní situace a poukaz na zbrojení jakožto prostředek k zabránění válce, čili přípravu války obranné. Proto má ve zjištěném znění dotčených projevů logicky dostatečnou oporu rozsudečný závěr, že stěžovatel mluvil o horečných válečných přípravách, aniž měl pro takovou zprávu dostatečných důvodů. Po objektivní stránce dovozuje stížnost ještě, že objektivně není za dnešních poměrů a v době, kdy stěžovatel svůj výrok pronesl, vůbec dána v Československu možnost vyvolati účinky zákonem uvedené, totiž poškození bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku. Než těmito vývody je rozsudkem zřejmě předpokládaná způsobilost souzené zprávy vyvolati účinky, jimž brániti chce zákon zákazem § 18 čís. 2 cit. zákona, prostě popřena, nežádá-li stížnost dokonce i po stránce objektivní neprávem skutečné poškození bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku; právní mylnost anebo formální vadnost dotčeného rozsudečného předpokladu citovanými vývody stížnosti uplatňována není.

Po stránce subjektivní je stížnost v nepravu námitkou, že pro skutkovou podstatu přečinu § 18 čís. 2 zákona na ochr. rep. musí býti prokázáno vědomí pachatelovo, že účinek zákonem uvedený, t. j. dle předchozích vývodů stížnosti (skutečné) poškození bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku bude jeho výrokem, přesněji zprávou jím šířenou vyvoláno; stačí — ježto zákon užívá slova »poškozuje, nikoliv »poškodí« — vědomí pachatele, že z jeho činu vzniká nebezpečí, že některý z uvedených následků nastane, čili že jeho čin je způsobit přivoditi některý z nich (srovnej nález čís. 4076 sb. n. s. a jiné). Proto netýká se skutečnosti k opodstatnění výroku o vině nutné čili skutečnosti rozhodné a nečiní rozsudek dle čís. 5 § 281 tr. ř. zmatečným vada rozsudku stížností vytýkaná, že není z rozsudku patrné, z čeho nalézací soud usoudil na vědomí stěžovatelovo, že svým výro-

kem vyvolá poškození bezpečnosti státu a veřejného pořádku, a netřeba proto zkoumati ani, zda rozsudek bere za prokázáno i vědomí to nebo jen vědomí o nebezpečí zprávy pro bezpečnost státu a veřejný pořádek, ani zda zjištění vědomí stížnosti popřené bránila okolnost, že stěžovatel jako sekretář odborové organizace jen opakoval, co před tím vyšlo tiskem a nemělo dotčeného účinku, totiž poškození bezpečnosti státu a t. d. Nutné pro kladný výrok o vině čili rozhodné zjištění rozsudku, že stěžovatel byl si vědom, že bezpečnost státu a pořádek v něm jsou souzeným projevem ohroženy a že pro ně ze souzené zprávy vzniká nebezpečí poruchy, není uvedenou výtkou zastíženo a stížnost neuplatňuje ani, že i tomuto zjištění byla právě označená okolnost na závadu, ani že zjištění to nemá oporu v tom, že souzený projev naznačil, že válku hledí vyvolati kapitalisté čili část obyvatelstva (srovnej nálezn Zm III 78/26), a je tedy již předchozím zjištěním souzeného projevu odůvodněno.

I podkladem úvah o zločinu § 15 čís. 3 zákona na ochr. rep. nečiní stížnost, ač tak učiniti měla vzhledem na vázanost zrušovacího soudu rozsudečnými zjištěními při hmotněprávním přezkoumání rozsudku, celek projevu rozsudkem zjištěného ponechávajíc mimo okruh svých úvah větu stěžovatelem ovšem popřenou, avšak přes to rozsudkem zjištěnou, že je třeba převzíti (odejmouti) kapitálu třeba s klackem výrobní prostředky a upevniti tak diktaturu masy. O tom, zda ve spojení s tímto výrokem projev stěžovatelův o psu držícím kus masa opodstatňuje podněcování k násilnému nastolení diktatury proletariátu a tím ke zločinnému pokusu o násilnou změnu ústavy a splňuje skutkovou podstatu zločinu § 15 čís. 3 cit. zák., stížnost vůbec neuvažuje, takže důvod zmatečnosti čís. 9 a) není v tomto směru vůbec proveden. Není však dotčenou částí vývodů uplatňován ani zmateční důvod čís. 5 § 281 tr. ř. K obhajobě stěžovatele rozsudek výslovně přihlíží; ke tvrzení stížností uplatňovanému, že mu šlo jen o to, by dělnictvo nelekalo se ve mzdových bojích ostřejších prostředků, rozsudek přihlížeti nemohl, protože se stěžovatel tímto způsobem před nalézacím soudem dle záznamů protokolu nehájil (§ 258 první věta tr. ř.). Jelikož podněcování je působení na mysl jiných osob, není závady přihlížeti při výkladu podněcovacího projevu i k tomu, jaký smysl příkládaly podněcovacímu projevu osoby při něm přítomné, nanejmen jako v souzené trestní věci dojem a výklad svědků zřejmě správný. Vývody stížnosti o zločinu § 15 čís. 3 zákona na ochr. rep. nejsou tedy než úsilím, by se podkladem výroku o vině stala obhajoba stěžovatelova, již nalézací soud v mezích svého práva skutkově zjišťovacího odmítl, aniž mu je stížností důvodně vytýkán formálně (§ 281 čís. 5 tr. ř.) vadný postup.

Čís. 4884.

Predpis § 431 tr. p. o tom, u ktorého súdu má byť podaná zmätočná sťažnosť, bol ustanovením § 4 odst. 1 zák. č. 8/24 Sb. z. a n. rozšírený